

กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
Administration Strategies for the Student Care System Using Digital Technology
in Schools under the Sakon Nakhon Secondary Primary Educational
Service Area Office

สรารุช วิเชียรลม¹ และ ปาริชาติ บัวเจริญ²

Sarawoot Wichianlom¹, and Parichat Buacharoen²

มหาวิทยาลัยพายัพ

Payap University, Thailand

E-mail: sarawootchem@gmail.com¹, parichat_b@payap.ac.th²

Received March 22, 2024; **Revised** April 5, 2024; **Accepted** April 25, 2024

Abstract

This research aimed to 1) study the current and desired status and the needs of the administration of the student care system using digital technology in schools under Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area Office, and 2) develop the administration strategies for the student care system using digital technology in schools under Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area Office. The study was conducted using a mixed-methods design. The sample in the study included educational institution administrators, deputy directors of educational institutions, teachers in charge of the student care system, counselor teachers, and guidance teachers in schools under the Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area Office, selected by a purposive sampling method. The research instruments were a questionnaire, a semi-structured interview, and a strategy evaluation form. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and priority needs index modified. The research results were revealed as follows: 1. The current status and the desired status of the administration of the student care system using digital technology in schools under Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area Office were overall at a moderate

level and were overall at a high level, respectively. The utmost importance lies in the necessity for prevention and problem-solving. And 2) The administration strategies of the student care system using digital technology in schools under the Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area Office comprised six major strategies, and the administration strategies had appropriateness and feasibility overall at the highest level.

Keywords: strategy; student care system; digital technology

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินกลยุทธ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก ตามลำดับ และความต้องการจำเป็นด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีค่าสูงสุด และ 2) กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์; ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; เทคโนโลยีดิจิทัล

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมอบหมายให้ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกำหนดจุดเน้นการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ ซึ่งได้กำหนดให้ปี พ.ศ. 2566 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคุ้มครอง ห่วงใย เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน (Office of the Basic Education Commission, Students Protection Center (OBEC SPC), 2023) ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จึงได้มอบนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่ง

ในสังกัด ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนส่งเสริมให้จัดกิจกรรมต่างๆ อาทิ การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิต การพัฒนาวินัยเชิงบวก การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยมุ่งพัฒนานักเรียนในทุกระดับให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 แต่เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 ในช่วงปี พ.ศ. 2564 เป็นอุปสรรคในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร และโรงเรียนต้องมีการวางแผน ปรับปรุงหาแนวทาง และวิธีการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ได้รับผลกระทบและเปลี่ยนแปลงไป โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่การดำเนินงานยังไม่เป็นระบบ ทีมผู้นำ ทีมประสาน และทีมทำ ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองตามขอบข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญห การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ส่งผลให้การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของแต่ละโรงเรียนยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน และเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครเท่าที่ควร (The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon, 2022)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า มีงานวิจัยแตกต่างกันแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก Pomkasat (2016), Rattanathip (2020), and Seemakam (2021) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา กลุ่มที่สอง Sangsurichai (2020), and Phatanasang (2022) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประถมศึกษาแบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และกลุ่มที่สาม Tadsa (2021) ได้ศึกษากลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการสถานศึกษาประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งพบว่าแนวทาง กลยุทธ์ ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถนำมาใช้ได้บริบทของโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังไม่มีการศึกษาการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตในยุค Next Normal ตามบริบทของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามเป้าหมายของโรงเรียน

จากผลสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความสนใจพัฒนากลยุทธ์ของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อนักเรียน ให้มีทักษะชีวิตที่ดี มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักตนเอง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีทักษะชีวิต สามารถหลีกเลี่ยง ป้องกันอันตรายและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นคนที่ดี ของครอบครัว ชุมชน และ สังคม ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย กระบวนการดำเนินงาน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ โดยนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่ คลาวด์คอมพิวเตอร์ (Cloud Computing) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) โดยใช้อุปกรณ์สื่อสาร (Mobility Device) มาใช้ในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 45 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 94 คน ครู จำนวน 2,276 คน (The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon, 2023)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 45 โรงเรียน โรงเรียนละ 5 คน รวมจำนวน 225 คน มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยการกำหนดคุณสมบัติเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ขอบเขตด้านพื้นที่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 45 โรงเรียน

ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 – 10 มีนาคม 2567

ทบทวนวรรณกรรม

กลยุทธ์การบริหารจัดการ

จากการสังเคราะห์เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการของ Charoenwongsak (2010), Rattanathip (2020), and Seemakam (2021) สามารถสรุปได้ ดังนี้ กลยุทธ์การบริหารจัดการ หมายถึง วิธีการดำเนินงานหรือแนวทางการปฏิบัติที่มีระบบ เป็นขั้นตอน ก่อให้เกิดการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน โดยมีเป้าประสงค์ให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) วิสัยทัศน์ หมายถึง สิ่งมุ่งหวังจะให้หรือให้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทาง

ของภารกิจให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ 2) พันธกิจ หมายถึง การกำหนดกรอบการดำเนินงานหรือแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน แน่นนอนของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามความคาดหวังที่ตั้งไว้ร่วมกัน 3) เป้าประสงค์ หมายถึง จุดมุ่งหมายปลายทางที่องค์กรต้องการบรรลุผลเพื่อความสำเร็จของการดำเนินงาน 4) กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแผนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนเพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ 5) โครงการ หมายถึง กลุ่มของกิจกรรมตามแผนงานที่มีรายละเอียดในการปฏิบัติงานชัดเจน โดยมีวิธีการดำเนินงานอย่างมีระบบระเบียบ มีงบประมาณและระยะเวลาดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดและ 6) ตัวชี้วัดความสำเร็จ หมายถึง การกำหนดตัวบ่งบอกหรือหน่วยวัดที่สะท้อนความสำเร็จของการปฏิบัติงานซึ่งกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากการสังเคราะห์เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ Department of Mental Health, Ministry of Public Health (2003), and Office of the Basic Education Commission, Students Protection Center (OBEC: SPC) (2023) สามารถ สรุปได้ ดังนี้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมและรับทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว และด้านอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ทุกทาง 2) การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหามาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนจะต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหา 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่หลากหลายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วย ป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นกลุ่มเสี่ยงมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป และ 5) การส่งต่อ หมายถึง การส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกรณีปัญหาของนักเรียนที่ยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น

เทคโนโลยีดิจิทัล

จากการสังเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลของ Phatanasang (2022), and Keesukphan (2016) สามารถสรุปได้ดังนี้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง การนำเอาเทคโนโลยี การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสารเพื่อการปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนาระบบงานในสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) คลาวด์คอมพิวเตอร์ (Cloud Computing) หมายถึง บริการที่ใช้กำลังประมวลผล หน่วยจัดเก็บข้อมูล และระบบออนไลน์ต่างๆ จากผู้ให้บริการเพื่อลดความยุ่งยากและซับซ้อนในการติดตั้ง ดูแลระบบ ช่วยประหยัดเวลา และลดต้นทุนในการสร้างระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเอง ซึ่งมีทั้งแบบบริการฟรีและแบบเสียค่าใช้จ่าย โดยสามารถเข้าใช้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2) เครือข่าย

สังคมออนไลน์ (Social Network) หมายถึง เว็บไซต์หรือโปรแกรม คอมพิวเตอร์ที่อนุญาตให้สื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศกันในอินเทอร์เน็ตด้วยการใช้ คอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่สามารถติดต่อสื่อสารกันภายในสถานศึกษา หรือระหว่างกลุ่มงาน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เอกสารต่างๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน สะดวก รวดเร็ว และลดขั้นตอนในการดำเนินงาน และ 3) อุปกรณ์สื่อสาร (Mobility Device) หมายถึง อุปกรณ์พกพาที่สามารถใช้งานได้ทุกสถานที่ เช่น โทรศัพท์มือถือ, สมาร์ทโฟน, แท็บเล็ต และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อื่นๆ มีความสามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชันที่ผู้ให้บริการกำหนดได้

สรุปได้ว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นวิธีการดำเนินงานหรือแนวทางการปฏิบัติที่มีระบบตามขั้นตอนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ โดยใช้อุปกรณ์สื่อสาร (Mobility Device) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) และคลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) เพื่อให้บรรลุการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ โครงการ/กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกลยุทธ์ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเทคโนโลยีดิจิทัล

2. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังนี้

2.1 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน พบว่า มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.31 – 0.78 มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.30 – 0.79 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.96

2.2 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยหาค่า $PNI_{modified}$

3. พหุกรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีผลการปฏิบัติที่ดี 3 โรงเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ สรุปประเด็น และนำเสนอแบบพรรณนาความเรียง

ระยะที่ 2 การพัฒนาและประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

1. การยกร่างกลยุทธ์

1.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

1.2 วิเคราะห์ TOWs Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ยกร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ TOWs Matrix และพหุกรณีศึกษาโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดี

ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผ่านระบบ Zoom meeting ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาฉันทามติ (Consensus) และปรับปรุงแก้ไขร่างกลยุทธ์

2. การประเมินกลยุทธ์

2.1 สร้างแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน พบว่า มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.37 – 0.81 มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.96

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

Table 1 Average, Standard Deviation of Current Status, Desired Status and Necessity Index of the Administration of Student Care System using Digital Technology in Schools under Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area Office

องค์ประกอบ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Component Student Support System)	สภาพปัจจุบัน (Current status)			สภาพที่พึงประสงค์ (Desired status)			PNI _{modified}	ลำดับ (Order)
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ (Level)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ (Level)		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Getting to know students individually)	3.44	0.59	ปานกลาง (moderate)	4.54	0.40	มากที่สุด (highest)	0.319	4
2. การคัดกรองนักเรียน (Student screening)	3.30	0.42	ปานกลาง (moderate)	4.39	0.44	มาก (high)	0.331	3
3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา (Prevention and problem solving)	3.23	0.55	ปานกลาง (moderate)	4.45	0.50	มาก (high)	0.380	1
4. การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน (Student development and promotion)	3.42	0.40	ปานกลาง (moderate)	4.57	0.64	มากที่สุด (highest)	0.336	2
5. การส่งต่อ (Referral)	3.45	0.48	ปานกลาง (moderate)	4.48	0.38	มาก (high)	0.308	5
รวมเฉลี่ย (Total Average)	3.37	0.47	ปานกลาง (moderate)	4.49	0.51	มาก (high)	0.333	

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายงานทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยการส่งต่อ มีค่าสูงสุด รองลงมา คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การคัดกรองนักเรียน และการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน มีค่าสูงสุด รองลงมา คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ และความต้องการจำเป็น การป้องกันและแก้ไขปัญหา มีค่าสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการส่งต่อ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์, 5 พันธกิจ, 5 เป้าประสงค์, 6 กลยุทธ์หลัก, 14 กลยุทธ์รอง, 67 โครงการ/กิจกรรม และ 50 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างรอบด้านโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง 19 โครงการ/กิจกรรม และ 14 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

กลยุทธ์หลักที่ 2 สนับสนุนพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการคัดกรองนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มและพัฒนา นักเรียนอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง 11 โครงการ/กิจกรรม และ 7 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

กลยุทธ์หลักที่ 3 ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกับ กระบวนการผสมผสานเครือข่าย ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง 15 โครงการ/กิจกรรม และ 14 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

กลยุทธ์หลักที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 10 โครงการ/กิจกรรม และ 9 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

กลยุทธ์หลักที่ 5 เพิ่มขีดความสามารถในการผสมผสานพลังเครือข่ายในการส่งต่อนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 12 โครงการ/กิจกรรม และ 6 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

กลยุทธ์หลักที่ 6 ส่งเสริมการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์รอง 10 โครงการ/กิจกรรม และ 8 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

และกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับมาก ตามลำดับ และมีค่า $PNI_{modified}$ โดยรวมเท่ากับ 0.333 โดยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน มีค่า $PNI_{modified}$ สูง 2 อันดับแรก ซึ่งในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบประเด็นที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูง 3 อันดับแรก ที่มีความต้องการจำเป็นในการกำหนดกลยุทธ์เชิงป้องกัน คือ โรงเรียนมีการใช้คลาวด์คอมพิวติง เช่น Google Form, Google Sheet, Google Docs หรือ Google Drive โปรแกรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออนไลน์ เป็นต้น ในการบันทึกข้อมูลสภาพปัญหา วิธีการช่วยเหลือและผลการช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนจัดให้มีการประชุมและวางแผน การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Line , Zoom หรือ Google Meet เป็นต้น และโรงเรียนมีกิจกรรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้น โดยใช้ คลาวด์คอมพิวติง เช่น Google Form, Google Docs หรือ Google Drive, โปรแกรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออนไลน์ เป็นต้น ในการบันทึกการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เพื่อนำไปวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหา ส่วนด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน พบประเด็นที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูง 3 อันดับแรก ที่มีความต้องการจำเป็นในการกำหนดกลยุทธ์เชิงป้องกัน

คือ โรงเรียนมีการใช้คลาวด์คอมพิวเตอร์ เช่น Google Form , Google Sheet , Google Docs หรือ Google Drive โปรแกรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออนไลน์ เป็นต้น ในการประเมิน ผลและสรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ, โรงเรียนมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดกิจกรรมให้นักเรียนแสดงความสามารถ เช่น ด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา วิชาการ เป็นต้น ได้อย่างเหมาะสม และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานภายนอกมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานในด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Seemakam (2021) พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่ามีค่า PNI_{modified} โดยรวมเท่ากับ 0.302 โดยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน มีค่ามากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phatanasang (2022) พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, Students Protection Center (OBEC SPC), 2023) ที่กล่าวถึงการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกันการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์, 5 พันธกิจ, 5 เป้าประสงค์, 6 กลยุทธ์หลัก 14, กลยุทธ์รอง, 67 โครงการ/กิจกรรม และ 50 ตัวชี้วัดความสำเร็จ และกลยุทธ์นี้มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้ผ่านกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ตามขั้นตอน กลยุทธ์มีองค์ประกอบครบสมบูรณ์ ทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในบางโรงเรียนที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คลาวด์คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นหน่วยเก็บข้อมูลและประมวลผล เช่น ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออนไลน์, Google form, Google doc เป็นต้น 2) เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Line, Facebook, Zoom, Google meet และ 3) เครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต ตลอดจนสัญญาณอินเทอร์เน็ต ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการ และสภาพความเป็นอยู่ของผู้ปกครองนักเรียนบางส่วนที่เป็นอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Seemakam (2021) ได้พัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประกอบด้วย วิสัยทัศน์, 12 พันธกิจ, 12 เป้าประสงค์, 12 กลยุทธ์, 59 โครงการ/กิจกรรม และ 76 ตัวชี้วัดความสำเร็จ กลยุทธ์มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ Rattanothip (2020) ได้พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม พบว่า ประกอบด้วย วิสัยทัศน์, 4 พันธกิจ, 4 เป้าประสงค์, 9 กลยุทธ์, 44 มาตรการ, 58 ตัวชี้วัด ประเด็น กลยุทธ์มี ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล กลยุทธ์ที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขกลไกการวางแผนจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนากิจกรรมกระบวนการร่วมพัฒนาเครือข่ายติดตามนักเรียน กลยุทธ์ที่ 5 สนับสนุนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียน กลยุทธ์ที่ 6 เสริมสร้างทักษะบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียน กลยุทธ์ที่ 7 การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลยุทธ์ที่ 8 รมรณรงค์และส่งเสริมการติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และกลยุทธ์ที่ 9 กำหนดนโยบายขยายขีดความสามารถส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ และกลยุทธ์โดยภาพรวมมีความเหมาะสม, ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้จริงจนประสบความสำเร็จ

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับมากตามลำดับ และความต้องการจำเป็นด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีค่าสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.380$)

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์, 5 พันธกิจ, 5 เป้าประสงค์, 6 กลยุทธ์หลัก, 14 กลยุทธ์รอง, 67 โครงการ/กิจกรรม และ 50 ตัวชี้วัดความสำเร็จ และกลยุทธ์มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับมาก ตามลำดับ โดยค่า $PNI_{modified}$ ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด 2 อันดับแรก มีจุดอ่อนที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าจุดแข็ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรนำ กลยุทธ์หลักที่ 3 ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพโดย
ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกับกระบวนการผลานเครือข่าย กลยุทธ์รองที่ 3.1 พัฒนาสมรรถนะบุคลากรในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหา นักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กลยุทธ์รองที่ 3.2 สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหา นักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กลยุทธ์รองที่ 3.3 การนิเทศติดตามและประเมินผลการป้องกันและแก้ไขปัญห
นักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และกลยุทธ์หลักที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้ได้รับการพัฒนา
เต็มศักยภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กลยุทธ์รองที่ 4.1 ปรับเปลี่ยนกิจกรรมที่หลากหลายช่วยกระจายทางเลือกให้นักเรียน
ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ กลยุทธ์รองที่ 4.2 การนิเทศติดตามและประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้ได้รับ
การพัฒนาเต็มศักยภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนโครงการ/กิจกรรม มาใช้ให้สอดคล้องกับความพร้อมของคลาวด์
คอมพิวเตอร์ เครื่องข่ายสังคมออนไลน์ และอุปกรณ์สื่อสาร ของโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนภาคีเครือข่ายทั้งภายใน
และภายนอก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

1.2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้
เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความเหมาะสม และความเป็นไป
ได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งพัฒนาขึ้นจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสกลนคร มุ่งเน้นที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาภายใต้บริบทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังนั้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อื่นที่จะนำกลยุทธ์การบริหารระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ ควรมีการปรับใช้ตามบริบทของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิผล
และประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

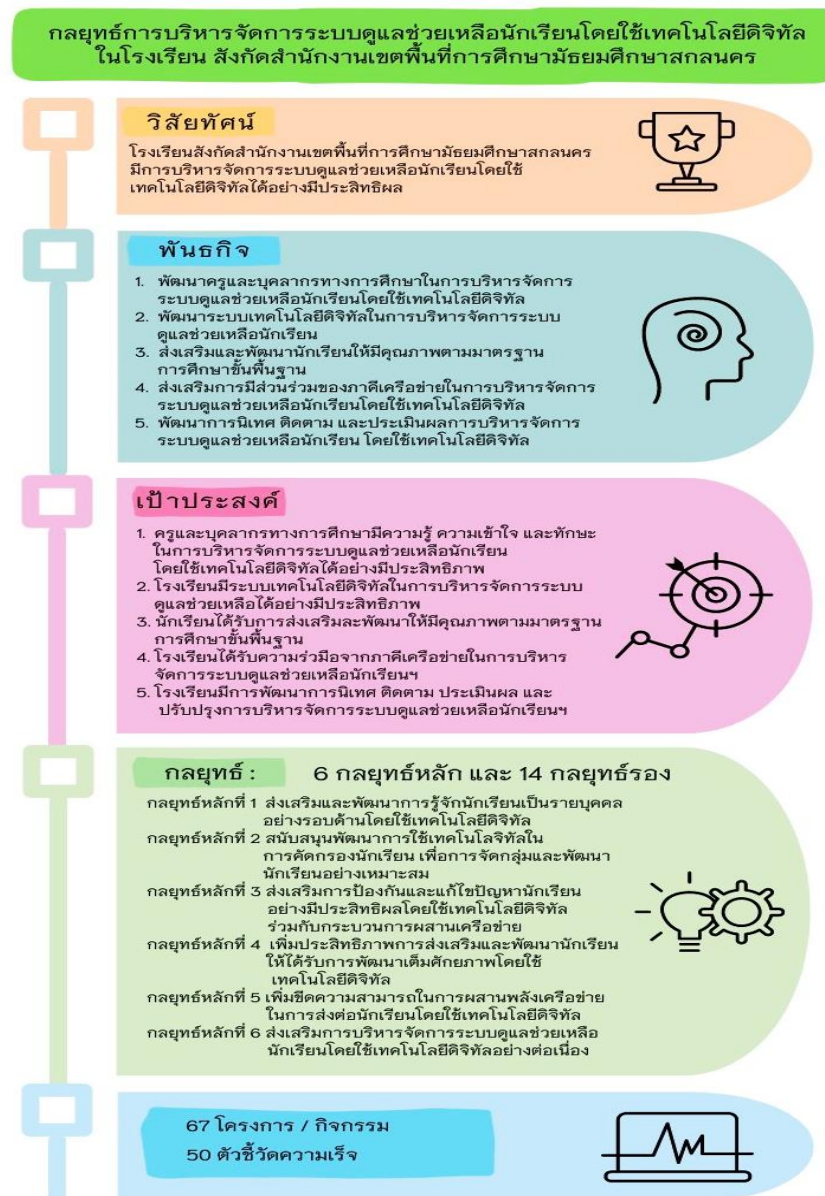
2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2.3 ควรศึกษาผลของการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้องค์ความรู้ใหม่สู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ดังนี้

ภาพที่ 1 กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

Figure 1 Administration Strategies of Student Care System using Digital Technology in Schools under Sakon Nakhon Secondary Primary Educational Service Area Office

จากภาพที่ 1 แสดงกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ซึ่งเป็นแนวทางในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เชื่อมโยงกับกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของโรงเรียน แล้วนำมาวางแผนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อบรรลุเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด โดยมีวิสัยทัศน์ คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 5 พันธกิจ ได้แก่ 1) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 5) พัฒนาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ กลยุทธ์หลักที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนารูปร่างนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างรอบด้านโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กลยุทธ์หลักที่ 2 สนับสนุนพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการคัดกรองนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม กลยุทธ์หลักที่ 3 ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกับกระบวนการผสมผสานเครือข่าย กลยุทธ์หลักที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กลยุทธ์หลักที่ 5 เพิ่มขีดความสามารถในการผสมผสานพลังเครือข่ายในการส่งต่อนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และกลยุทธ์หลักที่ 6 ส่งเสริมการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

References

- Charoenwongsak, K. (2010). *Strategic Thinking* (6th ed.). Success Media.
- Department of Mental Health, Ministry of Public Health. (2003). *Management Manual for Student Support Systems, Grades 3–4 (Secondary Education Levels 1–6)*.
<https://dmh.go.th/download/ebooks/my1.pdf>
- Keesukphan, E. (2016). *School Management in Digital Era*. <http://www.truplookpanya.com>
- Office of the Basic Education Commission, Students Protection Center (OBEC: SPC). (2023). *Handbook for the Protection and Assistance of Students*.
<https://drive.google.com/file/d/1R9s0apSmUN8aIZZMx8ZjURTqG1ZjIQDG/view>
- Phatanasang, P. (2022). *Development of Guidelines for Implementing Digital Student Support Systems in Schools: A Case Study of the Office of the Basic Education Commission in Nakhon Ratchasima, District 3* [Master's thesis, Mahasarakham University].

- Pomkasat, P. (2016). *Proposed Management strategies of Student Supporting Systems to Enhance the Quality of Secondary School Students*[Doctoral dissertation, Chulalongkorn University].
- Rattanathip, V. (2020). *Strategies for Managing Student Support Systems: A Case Study of the Office of the Basic Education Commission in Mahasarakham*[Doctoral dissertation, Northeastern University].
- Sangsurichai, S. (2020). *Development of an Online Student Support System in Schools Affiliated with the Office of the Basic Education Commission*[Doctoral dissertation, Phetchaburi Rajabhat University].
- Seemakam, D. (2021). *Effective Strategies for Implementing Student Support Systems in Primary Schools: A Case Study of the Basic Education Commission Office in the Northeastern Region* [Doctoral dissertation, Sakon Nakhon Rajabhat University].
- Tadsa, S. (2021). *Strategies for Using Information Technology and Communication for Education in Small Primary Schools: A Case Study of the Office of the Basic Education Commission in the Northeastern Region*[Doctoral dissertation, Sakon Nakhon Rajabhat University].
- The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon. (2022). *Report on the Operation of Student Support Systems in Schools Affiliated with the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon*. The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon.
- The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon. (2023). *Educational Information Data for the Academic Year 2023 of the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon*. The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon.